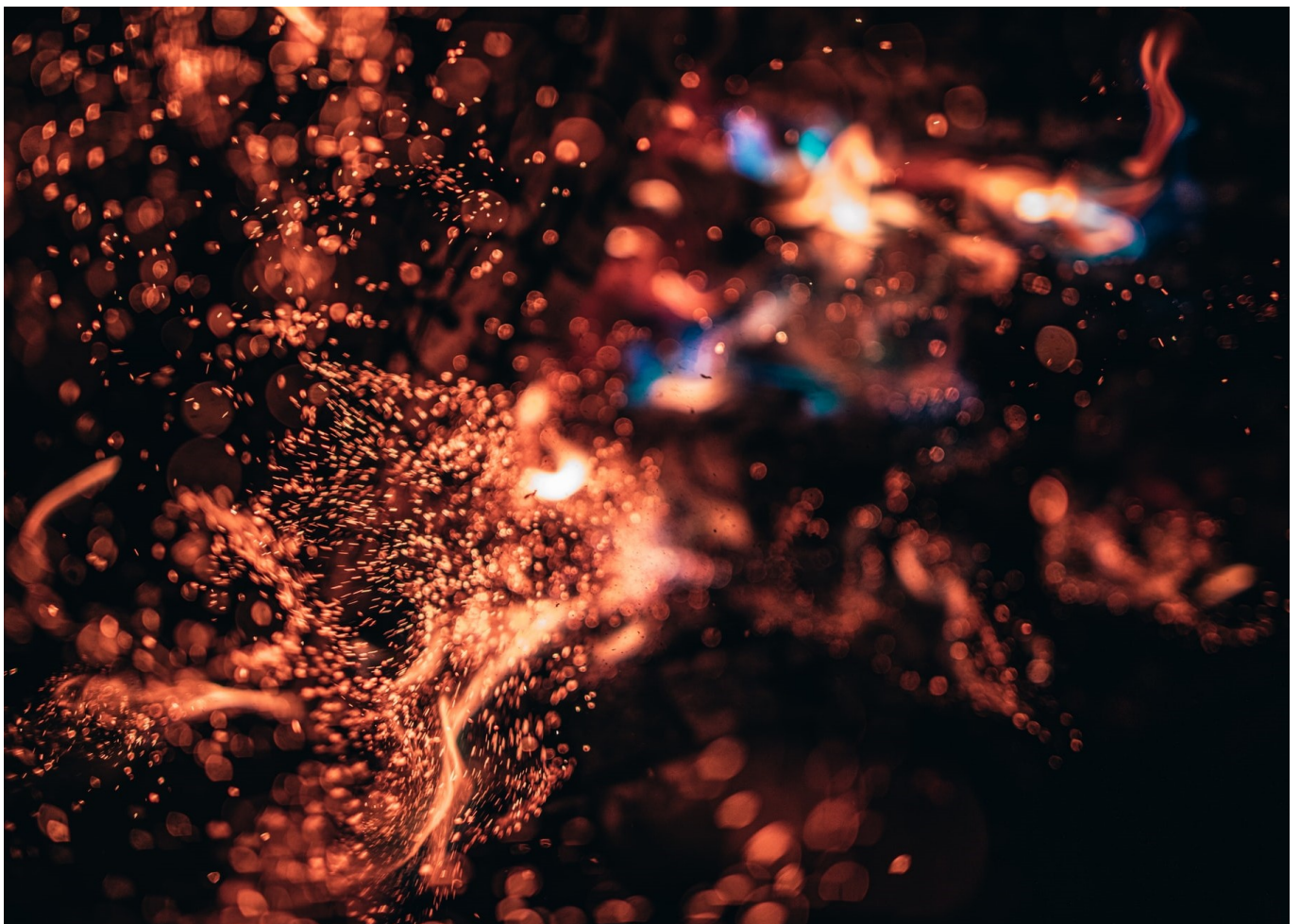

Тільки істина цікава

ІГОР ГНЮС

28 ЛИПНЯ 2021

Неомарксистський *saloon* перевертає з ніг на голову сферу культури й моральності, називаючи девіації нормальністю, блуд — свободою, а блюзнірство — творчістю. Однак це не означає, що деконструкція латинської цивілізації відбувається без перешкод: деколи вона натрапляє на тверді горіхи, які непросто розкусити. Посеред таких горіхів виявився Господь Бог.

Patrick Hendry

Іще чверть тисячоліття тому епоха, яку називають Відродженням, намагалася витіснити Творця з людського розуму і серця — але без планованих успіхів. Потім Фрідріх Ніцше запевняв, що Бог помер, але врешті-решт помер сам Ніцше, а Бог — ні. У XIX столітті насмішники доводили, що пуп на зображеннях Господа — це прояв великої наївності: адже пуп вказує на зв'язок з істотою, що жила раніше, тож він цілковито необґрунтований у Бога, перед яким нічого не існувало. Це мистецьке питання зараз викликає хіба посмішку, проте воно безпосередньо пов'язане з давньою боротьбою між атеїстами і фідейстами. Центральна її точка — створення світу і життя як таке.

Здається, на Землі немає місця, де не точилась би ця боротьба (може, крім Антарктиди), а головний її ринг — США. Кількадесят років тому Голлівуд підігрів температуру двобою серією художніх фільмів на тему медійних і судових суперечок між прибічниками наукового дарвінізму й захисниками біблійного креаціонізму. (Утім, термін «дарвінізм» у цьому контексті погано застосовний, адже Дарвін, автор теорії еволюції, ніколи не намагався пояснити, як почалося життя на землі; його цікавило тільки те, як життя розвивалося). Сьогодні неортодоксійні лицарі креаціонізму вже визнали еволюцію та пристали на теорію розумного задуму, за якою Бог — творець не конкретних організмів, а тільки механізму еволюції. Щоправда, хоча прибічники цієї нової форми креаціонізму не бачать у ній суперечностей із Біблією, їм доводиться долати сильний спротив не тільки еволюціоністів-атеїстів, а й християн, які заперечують теорію еволюції або в окремих аспектах, або загалом.

Напружена боротьба між різними поглядами на виникнення світу вихлюпнулася у політичну площину, тому 1986 року 72 американські нобелюристи і 24 директори наукових осередків закликали Верховний суд США заборонити викладання у школах узагалі будь-яких теорій про початок життя і людини. Свій заклик вони аргументували тим, що теорія еволюції, як і релігійні тези чи будь-які інші гіпотези, базується на аргументах віри, а не на перевірених і науково доведеній істині.

Новим витком інтелектуального конфлікту стала декларація, спрямована на захист теорії еволюції (і, відповідно, проти креаціонізму), яку 2006 року склали Академії наук 67 країн. У відповідь на неї рух «Question Evolution» поставив еволюціоністам 15 незручних запитань про те, як утворилася ДНК, як виникли багатоклітинні організми тощо. Інформаційну кампанію навколо таких питань розгорнули, зокрема, організація «Creation Ministries» і християнський ютуб-канал із мільйонною аудиторією «Shokofgod», автор якого — колишній атеїст. Із багатьох ударів, завданих еволюціоністам, особливо сильним став аргумент Вільяма Палея, знаний також як аргумент годинникаря. Палей пише, що годинник не можна створити без проєкту, креслень, вимірювань, добору матеріалів і виконавця; тим більше безглуздо вважати, що годинник може створитися сам. Найпростішу клітину науковці досліджують уже 150 років — і

дійшли висновку, що її структура складніша за схему роботи величезної фабрики літаків. Організм же складається з мільярдів допасованих клітин, кожна з яких — це самокерівна система, яка співпрацює з іншими. Очевидно, що такий механізм мусить бути витвором когось інтелігентнішого за звичайного годинникаря. До цієї думки схиляється дедалі більше вчених, хоча прапорonosний атеїст Річард Докінз і наполягає, що вченому складно (чи й узагалі неможливо) бути релігійною особою. Утім, його позиція не обов'язково має тверді підстави: за понтифікату Йоана Павла II редакція ватиканського видання «L'Osservatore Romano» запитала 398 видатних вчених про їхнє ставлення до релігії, й аж 367 осіб (92,2 %) назвали себе віруючими.

Організації, які відстоюють креаціонізм, мають підтримку визнаних учених — таких, як біохімік Двейн Гіш, генетик Джон Сенфорд чи хірург із гарвардської кафедри медицини Ебен Александер, який провів сотню операцій на мозку й написав блискучу книгу «Доказ неба». Тисячі дослідників сьогодні вважають нісенітницею тезу про появу життя на землі як випадковий хімічний вибрик.

Звісно, супротивникам ідеї сотвореного світу боляче від позиції світових авторитетів, яка показує їхнє «вчене» нецтво. Але така позиція лунає дедалі голосніше. Скажімо, бельгійський біохімік Крістіан де Дюве пише: «Світ — це сенсовне творіння, метою якого було породити розумних істот, здатних пізнати істину, красу і любов». Фріман Джон Дайсон із Принстонського університету наголошує: «Усесвіт добре знав, що ми з'явимося саме тут». Нарешті, кембриджський астроном Фред Гойл запитує: «Як із випадкових сполучень хімічних речовин у “первинній органічній рідині” могли виникнути дві тисячі ферментів, потрібних для життя клітини? Це абсурд. Якби це було правдою, то треба було б визнати, що буря, прокотившись над звалищем літаків, може скласти справний “Боїнг-747”».

А може, неомарксистський *saloon* вірить у чудеса?

Текст створено за підтримки проєкту Оксфордського університету «Нові горизонти науки й релігії у Східній Європі», профінансованого фондом Джона Темплтона (The John Templeton Foundation). Думки, висловлені в тексті, належать авторові й не обов'язково збігаються з поглядами фонду.

The creation of this text was supported by the University of Oxford project 'New Horizons for Science and Religion in Central and Eastern Europe' funded by the John Templeton Foundation. The opinions expressed in the publication are those of the author(s) and do not necessarily reflect the view of the John Templeton Foundation.

Warning: count(): Parameter must be an array or an object that implements Countable in
/home/kairosbo/verbum.com.ua/www/wp-includes/post-template.php on line **284**